

A. Μη λογοτεχνικό κείμενο

Άρθρο του Παντελή Μπουκάλα από την εφημερίδα ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, στις 2/6/2019, λίγο μετά από τις ευρωεκλογές και τις αυτοδιοικητικές εκλογές της 26/5/2019.

[...] Μακρά παράδοση στον τόπο μας έχουν οι διπλοκοψοχέρηδες. Πρόκειται για τους οπαδούς του κινήματος «δεν ψηφίζω! δεν ψηφίζω!», οι οποίοι κρίνουν πολιτικά ανίσχυρη ή και ασήμαντη την ψήφο, είτε γενικά είτε σε μια συγκεκριμένη εκλογική αναμέτρηση.

Επιλέγουν λοιπόν την αποχή, που τη χαρακτηρίζουν πολιτική, αδιαφορώντας για το γεγονός ότι αθροίζεται αδιακρίτως με την απολίτικη (των νοσηλευόμενων, των γερόντων, των ξενιτεμένων). Με εκ προοιμίου κομμένα και τα δυο τους χέρια, αρνούνται να πορευτούν μέχρι το εκλογικό τους τμήμα. Κατά κάποιον τρόπο αυτοαφοπλίζονται, γιατί η ψήφος, μια κατάκτηση που απαίτησε σκληρούς αγώνες, όπου γης, παραμένει όπλο. Ίσως φθαρμένο, ίσως όχι πάντα εύστοχο, πάντως όπλο. Δεν έχουμε πολλά στη διάθεσή μας ώστε να παραδώσουμε έστω και τα φθαρμένα.

Και δεν είναι ισοδύναμα της ψήφου τα εκτονωτικά τιτιβίσματα στο τουίτερ, οι αναρτήσεις στο φέισμπουκ ή τα συνθήματα στον τοίχο. Κανείς, μα κανείς δεν χαίρεται περισσότερο από τους επαγγελματίες πολιτικάντηδες όταν τα ποσοστά της αποχής είναι μεγάλα. Τα χέρια τους λύνονται.

Δεν δένονται.

Υπάρχουν πάντα χίλιοι λόγοι για να μην πάμε να ψηφίσουμε: το αντιπροσωπευτικό σύστημα έφτασε να λειτουργεί υπέρ του αντιπροσωπεύοντος παρά υπέρ του αντιπροσωπευόμενου, η δημοκρατία με κόμματα ευτελίστηκε¹ σε δημοκρατία των κομμάτων, η Βουλή έχει μικρότερη δύναμη από έναν ραδιοφωνικό ή τηλεοπτικό σταθμό, το Ευρωκοινοβούλιο μόνο η καλή μας καρδιά δεν το χαρακτηρίζει διακοσμητικό, κ.τ.λ. Υπάρχουν, όμως, πάντα χίλιοι και ένας λόγος για να πάμε να ψηφίσουμε, και μάλιστα ο επιπλέον δεν είναι ο χιλιστός πρώτος αλλά ο πρώτος και σπουδαιότερος: η ίδια η δημοκρατία, που όσο νόημα διασώζει, το διασώζει ακριβώς όταν η συμμετοχή των πολιτών αναζωογονεί το εκλογικό τελετουργικό. Σε κάθε είδους εκλογές: εθνικές, ευρωεκλογές, αυτοδιοικητικές, της σχολής ή του συνδικάτου. Η δημοκρατία, το ξέρουμε, απαιτεί και τη σωματική,

¹ υποβιβάστηκε, υποβαθμίστηκε

την υλική παρουσία μας, ήδη από την εποχή της εκκλησίας του δήμου και της περίφημης αμεσότητας. Τότε που Σκύθες τοξότες περιπολούσαν στην αγορά, κι αν πετύχαιναν κάποιον πολίτη να κουβεντολογάει εκεί με την παρέα του αντί να συνεδριάζει στην Πνύκα, όπως όφειλε, του έβαζαν απουσία στιγματίζοντάς τον.

Κοκκινίζοντας δηλαδή τον χιτώνα του με το ειδικό σχοινί που κρατούσαν, βαμμένο με μίλτο («σχοινίον μεμιλτωμένον»). Για να τον ξεμπροστιάσουν ως ανάξιο της ιδιότητας του πολίτη, αλλά και για να μην μπορεί να πάει, έτσι κοκκινισμένος, να πάρει την προβλεπόμενη αμοιβή για τη συμμετοχή του στην εκκλησία του δήμου [...]

A3. (μονάδες 25)

Με βάση το κείμενο που διάβασες να δημοσιεύσεις ένα άρθρο (200 – 250 λέξεων) στην εφημερίδα του σχολείου σου. Σε αυτό να αναφέρεις τους λόγους που τα άτομα της ηλικίας σου είναι απαραίτητο να συμμετέχουν ενεργά στις κοινές υποθέσεις.

Μονάδες 25

B. Λογοτεχνικό κείμενο

ΜΑΝΩΛΗΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΑΚΗΣ (1925 – 2005)

Φοβάμαι

Το ποίημα «Φοβάμαι» γράφτηκε τον Νοέμβρη του 1983 και δημοσιεύτηκε στην εφημερίδα Αυγή.

Φοβάμαι τους ανθρώπους που επτά χρόνια

έκαναν πως δεν είχαν πάρει χαμπάρι

και μια ωραία πρωία –μεσούντος κάποιου Ιουλίου–

βγήκαν στις πλατείες με σημαιάκια κραυγάζοντας

«Δώστε τη χούντα στο λαό».

Φοβάμαι τους ανθρώπους

που με καταλερωμένη τη φωλιά

πασχίζουν τώρα να βρουν λεκέδες στη δική σου.

Φοβάμαι τους ανθρώπους
που σου 'κλειναν την πόρτα
μην τυχόν και τους δώσεις κουπόνια
και τώρα τους βλέπεις στο Πολυτεχνείο
να καταθέτουν γαρίφαλα και να δακρύζουν.

Φοβάμαι τους ανθρώπους
που γέμιζαν τις ταβέρνες
και τα 'σπαζαν στα μπουζούκια
κάθε βράδυ
και τώρα τα ξανασπάζουν
όταν τους πιάνει το μεράκι της Φαραντούρη²
και έχουν και «απόψεις».

Φοβάμαι τους ανθρώπους
που άλλαζαν πεζοδρόμιο όταν σε συναντούσαν
και τώρα σε λοιδορούν
γιατί, λέει, δεν βαδίζεις στον ίδιο δρόμο.
Φοβάμαι, φοβάμαι πολλούς ανθρώπους.
Φέτος φοβήθηκα ακόμα περισσότερο.

B3. (μονάδες 25)

Να ερμηνεύσεις την ψυχολογική κατάσταση στην οποία βρίσκεται το ποιητικό υποκείμενο, σύμφωνα με τα νοήματα που εκφράζονται στο κείμενο. Συμφωνείς ή διαφωνείς με τους συλλογισμούς που κάνει και γιατί; Η απάντησή σου να εκτείνεται σε 100-150 λέξεις.

² Ελληνίδα τραγουδίστρια που συνεργάστηκε με τον Μίκη Θεοδωράκη, τον Μάνο Χατζηδάκι κ.ά και έχει σχετιστεί με τον αντιδικτατορικό αγώνα.

Μονάδες 25